

**Odpowiedzi
na pytania i problemy
skierowane przez WIOŚ do
Głównego Inspektora Ochrony Środowiska**

*Odpowiedzi opracowano w
departamentach:*

- *Inspekcji i Orzecznictwa*
- *Monitoringu i Informacji o Środowisku*
- *Kontroli Rynku*
- *Przeciwdziałania Poważnym Awariom*

Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska

Z-ca GŁÓWNEGO INSPEKTORA
OCHRONY ŚRODOWISKA
dr inż. Zbigniew Lewicki

GŁÓWNY INSPEKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
dr inż. Andrzej Jagodziński

Warszawa, czerwiec 2008 r.

I. Działalność kontrolna

1. Posługiwanie się identyfikatorami SZWO wymaga podłączenia ich do instalacji lub butli z czynnikiem chłodniczym. W opinii WIOŚ inspektorzy nie są właściwie przygotowani do wykonywania takich czynności, gdyż nie zostali wyposażeni w minimalne środki zabezpieczające wskazane w przepisach Rozporządzenia Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 16 sierpnia 2004 r. w sprawie kontroli szczelności urządzeń i instalacji zawierających substancje kontrolowane (Dz. U. 2004 Nr 195 poz. 2008) ani nie posiadają przeszkolenia z zasad BHP obowiązujących podczas pracy z urządzeniami chłodniczymi. Czy inspektorzy mogą bezpiecznie posługiwać się ww. urządzeniami?

Zarówno zakres publikacji „Substancje zubożające warstwę ozonową. Wytyczne do wykonywania kontroli dla inspekcji ochrony środowiska i służb celnych”, przekazanej przez ATMOTERM S.A. w lutym 2008 r., jak również program szkoleń inspektorów ochrony środowiska i służb celnych w zakresie kontroli podmiotów posiadających substancje zubożające warstwę ozonową, przeprowadzonych przez tę samą firmę w lutym i marcu 2008 r. w Warszawie, obejmował m. in. kwestie dot. bezpiecznego posługiwania się dostarczonym sprzętem identyfikacyjnym.

Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy w sprawie kontroli szczelności urządzeń i instalacji zawierających substancje kontrolowane (Dz. U. z 2004 roku Nr 195 poz. 2008), porusza kwestie badania szczelności urządzeń i instalacji, a nie jakościowej identyfikacji czynników chłodniczych w butlach, do czego w zamyśle GIOŚ ma służyć sprzęt przekazany do WIOŚ, co zostało omówione podczas ww. szkoleń.

W ocenie GIOŚ, opisany problem nie powinien praktycznie występować.

2. Zgodnie z art. 9 ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o substancjach zubożających warstwę ozonową osoby wykonujące czynności związane z instalacjami lub pojemnikami zawierającymi SZWO (obsługa techniczna, demontaż, naprawa, odzysk, recykling, regeneracja, obrót) muszą posiadać świadectwo kwalifikacji. Pracownicy WIOŚ nie posiadają świadectw kwalifikacji. Czy w związku z powyższym mogą przy kontroli posługiwać się identyfikatorami SZWO?

Jakościowe badanie składu gazu w instalacji lub pojemniku przy pomocy identyfikatora nie mieści się w zakresie czynności opisanych w ww. przepisie prawnym.

Do projektów ustaw opracowywanych przez Ministerstwo Środowiska w sprawie niektórych fluorowanych gazów cieplarnianych oraz w sprawie substancji zubożających warstwę ozonową, GIOŚ (we współpracy z wojewódzkimi inspektoratami ochrony środowiska) zgłosił, zgodnie z ustaleniami podjętymi podczas *case studies* w ramach szkoleń, o których mowa w pkt. 1, propozycje zapisów mówiących *explicite* o możliwości wykorzystywania identyfikatorów SZWO przez inspektorów ochrony środowiska podczas wykonywania kontroli, bez konieczności posiadania certyfikatów, mających zastąpić dotychczasowe świadectwa kwalifikacji.

3. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 24 lipca 2006 w sprawie warunków, jakie należy spełniać przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi, oraz w sprawie substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (Dz. U. Nr 137, poz. 984) stanowi, że zakłady wykonują analizy ścieków samodzielnie lub na zlecenie. Czy pomiar i analiza ścieków wykonana w terenie przez WIOŚ może być podstawą naliczenia kary,

nawet w przypadku stwierdzenia przekroczenia dopuszczalnych wskaźników zanieczyszczeń ujętych w pozwoleniu wodnoprawnym?

Nie, nie może być.

Utrzymanie systemu normowania warunków odprowadzania ścieków do środowiska i związanego z tym sposobu egzekucji, jaki obowiązywał w latach 90 – tych XX wieku, po wejściu Polski do UE było niemożliwe. Przyjęty z prawa unijnego system normowania warunków odprowadzania ścieków zakłada ocenę ich składu na podstawie badań dokonywanych w oparciu o próby średniodobowe, proporcjonalne do przepływu, z uwzględnieniem prawdopodobieństwa uzyskania oczekiwanej wartości 90% w okresie objętym oceną. Takie podejście jest zgodne z technikami służącymi projektowaniu systemów usuwania zanieczyszczeń ze ścieków. Wynik badania próbki ścieków będącej zlewką z trzech próbek pobranych w okresie około 1 godziny nie daje żadnej podstawy do stwierdzenia, że naruszone zostały warunki odprowadzania ścieków.

4. Art. 292 Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.) i art. 14 ustawy o zmianie ustawy Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. nr 113 poz. 954 z późn. zm.) stanowią, że kary pieniężne wymierzone podmiotom nieposiadającym pozwoleń wodnoprawnych, wprowadzających ścieki do środowiska są niewystarczające. Sankcja w postaci zwiększonej o 200% opłaty jest za niska, ponieważ do wyliczenia wysokości opłat zakłady wykorzystują wyniki badań przeprowadzonych w laboratoriach nie posiadających akredytacji, o wątpliwej wiarygodności.

Obecnie treść art. 292 Poś brzmi następująco „Podmiot korzystający ze środowiska ponosi opłaty podwyższone o 500 % w przypadku braku wymaganego pozwolenia na:

- 1) wprowadzanie do powietrza gazów lub pyłów;
- 2) pobór wód lub wprowadzanie ścieków do wód lub do ziemi.”

Dane na podstawie których ustala się wysokość opłaty są sporządzane w formie wykazów o których mowa w art. 286 Poś i nie jest doprecyzowane źródło podanych informacji. Rozważona zostanie celowość podjęcia inicjatywy ustawodawczej m.in. w oparciu o wyniki realizowanego aktualnie projektu ze środków NFOŚiGW pn. „Stworzenie systemu prawnego wprowadzającego obowiązek sporządzania przez podmioty korzystające ze środowiska zbiorczego, rocznego raportu zawierającego wszystkie dane w zakresie ochrony środowiska, wynikające z obowiązujących przepisów”. Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu – wrzesień 2008 r.

5. Art. 286 ustawy Prawo ochrony środowiska stanowi, że podmioty korzystające ze środowiska zobowiązane są do przekazywania wykazów zawierających informacje i dane w zakresie korzystania ze środowiska marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska. Proponuje się przekazanie prowadzenia wojewódzkiej bazy informacji o korzystaniu ze środowiska wyłącznie marszałkowi województwa.

Artykułem 286a WIOŚ zostały zobowiązane do sporządzania raportów wojewódzkich, które za pośrednictwem GIOŚ przekazują ministrowi właściwemu do spraw środowiska, a ponadto prowadzą bazę informacji o korzystaniu ze środowiska. Aktualnie realizowany jest projekt, opisany w punkcie 4, który swoim zakresem obejmuje również sprawy związane z art. 286a POŚ. Ponadto trwają prace nad utworzeniem ze środków NFOŚiGW bazy danych dla

podmiotów objętych rozporządzeniem nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (PRTR). Realizowany jest również projekt PL0100 ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego, którego jednym z istotnych elementów jest wdrożenie systemu informatycznego wspomagającego działalność kontrolną. Te szeroko zakrojone prace powinny docelowo doprowadzić do uporządkowania zakresu i formy danych przekazywanych drogą elektroniczną przez zakłady oraz wprowadzanych do systemu informatycznego przez same jednostki kontrolne.

6. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002 r. w sprawie rodzajów instalacji mogących powodować znaczne zanieczyszczenie poszczególnych elementów przyrodniczych albo środowiska jako całości (Dz. U. Nr 122, poz. 1055) nakłada obowiązek posiadania pozwolenia zintegrowanego także na małe cegielnie. Obiekty te należałoby natomiast wyłączyć z tego obowiązku ze względu na ich niewielki wpływ na środowisko, w porównaniu do innych instalacji przemysłowych zobowiązanych do posiadania pozwolenia zintegrowanego.

Zgodnie z ww. rozporządzeniem w grupie 3.5 ujęte są instalacje do wypału ceramiki. Zaliczają się do nich zarówno profesjonalne instalacje, takie jak np. „OPOCZNO” S.A. czy też Ceramika Paradyż, jak i małe cegielnie, które są okresowo, przeważnie na sezon zimowy, wyłączane z eksploatacji. Około 40% małych cegielni nadal nie ma pozwoleń zintegrowanych (wg stanu na dzień 31.12.2007 r.). Większość małych cegielni eksploatująca piece Hoffmana nie wykorzystuje ich pełnej wydajności. Prowadzący instalacje do produkcji wyrobów ceramicznych za pomocą wypalania, o zdolności produkcyjnej mniejszej niż 75 ton na dobę i pojemności pieca przekraczającej 4 m³ oraz gęstości ponad 300 kg wyrobu na m³ pieca, zostali wykluczeni z handlu emisjami, w związku z wejściem w życie rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 6 marca 2007r., zmieniającego rozporządzenie w sprawie rodzajów instalacji objętych wspólnotowym systemem handlu uprawnieniami do emisji (Dz. U. Nr 45, poz. 295). Większość prowadzących instalacji oczekiwała na zmianę ww. rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 26 lipca 2002r. w części dotyczącej wydajności instalacji, w sposób wykluczający te instalacje z obowiązku posiadania pozwolenia zintegrowanego. To m.in. przyczyniło się do braku uregulowania formalnoprawnego w zakresie uzyskania pozwolenia zintegrowanego ok. 40% prowadzących tego typu instalacje.

Aktualnie zmiana w tym zakresie nie jest przewidywana z uwagi na to, że ww. rozporządzenie MŚ z dnia 26 lipca 2002r. wdrożyło do polskich przepisów szczegółowe regulacje wprowadzone do stosowania dla wszystkich krajów Unii Europejskiej przez Dyrektywę Rady 96/61/WE z dnia 24 września 1996 r., dotyczącą zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli, a zastąpioną przez Dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2008/1/WE z dnia 15 stycznia 2008 r. - dotyczącą zintegrowanego zapobiegania zanieczyszczeniom i ich kontroli (Dz. Urz. WE L 24 z 29.01.2008, str. 8).

7. Art. 220 Prawo ochrony środowiska (Dz. U. z 2006 r. Nr 129, poz. 902 z późn. zm.) oraz rozporządzenie z dnia 22 grudnia 2004 r. w sprawie przypadków, w których wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza z instalacji nie wymaga pozwolenia (Dz. U. 2004 Nr 283 poz. 2840) pomijają problem tzw. „emisji niskiej”, wpływającej na jakość powietrza w aglomeracjach miejskich. WIOŚ a także inne instytucje nie mają skutecznych narzędzi prawnych pozwalających na prowadzenie interwencji w tym zakresie.

Tworzenie Programów ochrony powietrza i ich realizacja jest zadaniem własnym władz szczebla wojewódzkiego.

Ponadto zgodnie z art. 363 ustawy Prawo ochrony środowiska wójt, burmistrz, prezydent miasta może, w drodze decyzji, nakazać osobie fizycznej, której działalność negatywnie oddziałuje na środowisko, wykonanie w określonym czasie czynności zmierzających do ograniczenia negatywnego oddziaływania na środowisko. Art. 154 przewiduje możliwość nałożenia przez organ ochrony środowiska (z reguły będzie to starosta), w drodze decyzji, wymagań w zakresie ochrony środowiska dotyczących eksploatacji instalacji, z której emisja nie wymaga pozwolenia, o ile jest to uzasadnione koniecznością ochrony środowiska.

8. Z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz. U. z 2007r nr 192, poz. 1392) nie wynika, że badania ma prowadzić laboratorium akredytowane.

Powyższe rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007 r. określa przypadki, w których wykonywane są ciągłe bądź okresowe pomiary poziomów substancji lub energii w środowisku, określa ponadto referencyjne metodyki wykonywania pomiarów, kryteria lokalizacji punktów pomiarowych oraz sposoby ewidencjonowania wyników przeprowadzonych pomiarów.

Natomiast wymagania co do laboratorium, które może powyższe pomiary wykonać zawarte są w art. 175 ust. 5a Poś, zgodnie z którym do pomiarów do jakich zobowiązany jest zarządzający drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem stosuje się odpowiednio przepisy art.147a.

9. Rozporządzenie (WE) nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń i zmieniającego dyrektywę Rady 91/689/EWG i 96/61/WE (Dz.U.U.E.L.06.33.1), które weszło w życie 24 lutego 2006 r. nałożyło na WIOŚ obowiązek weryfikacji i przekazania danych zebranych od prowadzących instalacje do GIOŚ. Ze względu na braki kadrowe, finansowe i techniczne wywiązanie się z powyższego obowiązku stanowi duży problem.

W Ocenie Skutków Regulacji ustawy z dnia 26 kwietnia 2007r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 88, poz. 587), wprowadzającej przepisy dotyczące Krajowego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń, wskazano na konieczność zabezpieczenia środków finansowych z budżetu państwa na nowe etaty (2 etaty w GIOŚ i 16 etatów w wojewódzkich inspektoratach ochrony środowiska) oraz na prowadzenie rejestru w formie elektronicznej bazy danych. Na dystrybucję środków przez Ministerstwo Finansów czy Wojewodów GIOŚ nie ma wpływu.

Obecnie realizowany jest projekt ze środków NFOŚiGW „Budowa i wdrożenie systemu raportowania danych dotyczących uwolnień i transferów zanieczyszczeń (...)”. W ramach tego projektu zostaną do WIOŚ dostarczone potrzebne narzędzia informatyczne.

10. Nastąpiło zwiększenie liczby obowiązków związanych z uzgadnianiem projektów pozwoleń zintegrowanych dla instalacji, którym pozwolenia wydawane są przez marszałka. W związku ze zmianą kompetencji, od stycznia br., pozwolenia wcześniej wydawane przez wojewodę są obecnie wydawane przez marszałka. Ustawa Prawo

ochrony środowiska nie przewidziała zmiany w tym zakresie i obecnie WIOŚ uzgadnia pozwolenia również będące w kompetencji marszałka (wcześniej uzgodnienia dotyczyły tylko starosty).

W projekcie ustawy z dnia 15 maja 2008 roku o uprawnieniach społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i organach administracji w tym zakresie, wprowadzającym zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska, umieszczono następujący zapis: „w art. 211 uchyla się ust. 3a)”. W uzasadnieniu wyjaśniono: cyt. „w projekcie proponuje się likwidację obowiązku dokonania uzgodnienia, przed wydaniem pozwolenia zintegrowanego, z wojewódzkim inspektorem ochrony środowiska. Wymóg ten miał charakter jedynie przejściowy, mający na celu wprowadzenie ułatwień dla starostów w początkowym okresie funkcjonowania obowiązku uzyskiwania przedmiotowych pozwoleń. Obecnie organy samorządowe mają już duże doświadczenie w wydawaniu pozwoleń. Zmiana ta wpłynie na skrócenie postępowania administracyjnego.”

11. Nakładanie się kompetencji organów np. Urzędu Marszałkowskiego i Wojewódzkich Inspektoratów Ochrony Środowiska, które zbierają dane o zakresie korzystania ze środowiska równolegle, prowadząc niezależną weryfikację i oddzielne bazy danych, powoduje obciążenie dla przedsiębiorców. Uzasadniona wydaje się być rezygnacja z obowiązku przesyłania danych dotyczących niewielkiej emisji niezorganizowanej (np. z kilku do kilkunastu samochodów osobowych), gdyż dane te nie są wykorzystywane przez te organy. Jednocześnie ograniczyć należałoby liczbę zakładów zobowiązanych do przekazywania informacji do WIOŚ, wyłącznie do wymienionych w Rozporządzeniu (WE) Nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie PRTR i na ich podstawie opracowywać raport wojewódzki.

Aktualnie jest realizowany ze środków NFOŚiGW projekt pt. „Stworzenie systemu prawnego wprowadzającego obowiązek sporządzania przez podmioty korzystające ze środowiska zbiorczego, rocznego raportu zawierającego wszystkie dane w zakresie ochrony środowiska, wynikające z obowiązujących przepisów”, który ma doprowadzić do zmiany przepisów związanych z raportowaniem. Ponadto trwają prace nad utworzeniem ze środków NFOŚiGW bazy danych dla podmiotów objętych rozporządzeniem nr 166/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie ustanowienia Europejskiego Rejestru Uwalniania i Transferu Zanieczyszczeń (PRTR). Docelowo powinno doprowadzić to do uporządkowania i uproszczenia obowiązków sprawozdawczych zarówno dla zakładów, jak i dla administracji.

12. Brak rozporządzenia określającego wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu i metody oceny zapachowej jakości powietrza (delegacją dla ministra właściwego do spraw ochrony środowiska do wydania takiego rozporządzenia jest art. 222 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska), uniemożliwia prowadzenie skutecznych działań wobec podmiotów, których działalność jest przedmiotem interwencji w zakresie uciążliwości zapachowych.

W 2007 r. do WIOŚ w Warszawie wpłynęły 72 interwencje dotyczące uciążliwości zapachowych (tendencja wzrostowa w odniesieniu do 2006 r., w którym wpłynęło 39 interwencji w tym zakresie).

Jedynie przepisy powszechnie obowiązujące, dotyczące problematyki „substancji zapachowych w powietrzu” oraz „metody oceny zapachowej jakości powietrza”, są zawarte w art. 222 ust. 5 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, jako jeden z elementów regulacji pozwoleń na wprowadzanie gazów lub pyłów do powietrza. Jednakże jest to wyłącznie fakultatywne upoważnienie dla ministra właściwego do spraw środowiska

do określenia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw zdrowia, w drodze rozporządzenia, wartości odniesienia substancji zapachowych w powietrzu i metody oceny substancji zapachowej jakości powietrza. Upoważnienie to nie zostało jak dotąd wykonane z uwagi na zasadnicze trudności w uzgodnieniu projektu rozporządzenia.

W styczniu 2008 r. została powołana w Ministerstwie Środowiska Grupa Robocza do opracowania propozycji rozwiązań prawnych dotyczących przeciwdziałaniu uciążliwości zapachowej, która wypracowała „Założenia dla przygotowania projektu ustawy o przeciwdziałaniu uciążliwości zapachowej”. Założenia zaakceptowane zostały przez Ministra Środowiska i poddane konsultacją z partnerami społecznymi.

Uwzględniając uwagi przesłane do „Założeń..” Grupa Robocza ma przygotować do końca września 2008 r. projekt ustawy o przeciwdziałaniu uciążliwości zapachowej.

13. Brak aktów wykonawczych do ustawy z dnia 13 kwietnia 2007r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493), która weszła w życie z dniem 30 kwietnia 2007r (delegacja dla ministra właściwego do spraw środowiska do wydania rozporządzeń wykonawczych zawarta jest w art.10 i 14), utrudnia jej stosowanie w szczególności ze względu na brak kryteriów oceny, czy w danym przypadku wystąpiła szkoda w środowisku oraz brak określenia rodzajów działań naprawczych oraz warunków i sposobu ich prowadzenia.

Prace legislacyjne związane z wydaniem aktów wykonawczych do ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie pozostają w kompetencji Departamentu Zmian Klimatu i Zrównoważonego Rozwoju w Ministerstwie Środowiska. Aktualnie prace nad ww. rozporządzeniami zostały zakończone:

- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 26 lutego 2008 r. w sprawie rejestru bezpośrednich zagrożeń szkodą w środowisku i szkód w środowisku zostało opublikowane w Dz. U. Nr 39, poz. 233,
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 30 kwietnia 2008 r. w sprawie kryteriów oceny wystąpienia szkody w środowisku zostało opublikowane w Dz. U. Nr 82, poz.501,
- rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 4 czerwca 2008 r. w sprawie rodzajów działań naprawczych oraz warunków i sposobu ich prowadzenia zostało opublikowane w Dz. U. Nr 103, poz. 664.

14. W art. 25 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (Dz. U. z 2007 r. Nr 39, poz. 251 z późn. zm.) brak przypisania wytwórcy odpadów odpowiedzialności za zgodne z przepisami przekazanie ich do ostatecznego wykorzystania lub unieszkodliwienia.

Uwaga jest w pełni zasadna. Przedmiotowa kwestia była poruszana podczas spotkań dotyczących prac nad zmianą ustawy o odpadach. Zważywszy, iż obecny kształt ustawy o odpadach zakłada, że przekazanie odpadu następnemu posiadaczowi uprawnionemu do tego, zwalnia poprzedniego posiadacza z odpowiedzialności za ten odpad (art. 25 ust. 3 ustawy o odpadach), proponowana regulacja wymagałaby całościowej zmiany systemu przyjętego w ustawie o odpadach. Ministerstwo Środowiska w obecnych pracach legislacyjnych tej sugestii nie uwzględniło.

15. Aktualnie obowiązujące procedury administracyjne w przypadku likwidacji bądź ograniczenia uciążliwości hałasowych są zawile, długotrwałe i mało skuteczne.

Celowe wydaje się wprowadzenie szybkich sankcji ekonomicznych za przekroczenie hałasu w środowisku.

Stwierdzenie przekroczenia dopuszczalnego chwilowego poziomu dźwięku dla danego terenu, powinno skutkować wystawieniem mandatów karnych sprawcom zagrożeń akustycznych, w zależności od wielkości przekroczenia, w sposób progresywny.

Obowiązek przeprowadzenia pomiarów akustycznych oraz bezpośrednio karanie mandatami (na wzór mandatów za przekroczenie dopuszczalnych prędkości przez kierowców, nakładanych przez policję), mógłby należeć do zadań Patroli Ekologicznych Straży Miejskiej działających przy organach gminnych w miastach o liczbie ludności powyżej 50.000 mieszkańców, a dla terenów miast i wsi - do Inspekcji Ochrony Środowiska.

W tym stanie rzeczy proponuje się następujące zmiany w ustawie Prawo ochrony środowiska:

- w art. 3 dodać pkt 33 c w brzmieniu:
„33c) chwilowym poziomie dźwięku rozumie się poprzez wartość krótkookresowego (np. 1÷ 10 minut) poziomu ciśnienia akustycznego dźwięku, skorygowaną według charakterystyki częstotliwościowej A”;
- w art. 112a dodać pkt 3 w brzmieniu:
„3) wskaźniki hałasu mające zastosowanie do ustalenia i kontroli warunków korzystania ze środowiska w odniesieniu do wartości krótkookresowych:
a) $L_{AeqW(ch)}$ – chwilowy poziom dźwięku dla pory wieczornej (rozumianym jako przedział czasu od godz. 18.00 do 22.00),
b) $L_{AeqN(ch)}$ – chwilowy poziom dźwięku dla pory nocy (rozumianym jako przedział czasu od godz. 22.00 do 6.00)”;
- w art.112b wyrazy „w art. 112a pkt 1 i 2” proponuje się zastąpić wyrazami „w art. 112a pkt 1, 2 i 3”;
- w art. 115 a wykreślenie ust. 6 w brzmieniu „decyzja o której mowa w ust. 1, wywołuje skutki prawne po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym stała się ostateczna”.
Zgodnie z art. 115a ust. 6 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001r. *Prawo ochrony środowiska* decyzja o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku wywołuje skutki prawne po upływie 6 miesięcy od dnia, w którym stała się ostateczna. Przez tak długi okres mieszkańcy sąsiadujący z obiektem przekraczającym wartości dopuszczalne w porze nocy są zmuszeni do znoszenia uciążliwości hałasu. W tym stanie sprawy Inspekcja Ochrony Środowiska nie dysponuje żadnymi instrumentami prawnymi umożliwiającymi skuteczne wyegzekwowanie od prowadzącego działalność sposobu korzystania ze środowiska nie powodującego jego naruszenia,
- w art. 337a nadać brzmienie „art. 337a. Kto przekracza dopuszczalny poziom hałasu w środowisku podlega karze grzywny”;
- w obowiązującej procedurze dotyczącej wydawania decyzji o dopuszczalnym poziomie hałasu w środowisku zrezygnować z pomiarów hałasu przed wydaniem decyzji. Dopuszczalne poziomy hałasu dla poszczególnych zakładów powinny zostać określone w zależności od ich lokalizacji (funkcji i zagospodarowania terenu). Dla nowych i modernizowanych zakładów, dla których wykonywany jest raport o oddziaływaniu na środowisko, decyzje o dopuszczalnym poziomie hałasu właściwy organ ochrony środowiska powinien wydawać z urzędu (przed rozpoczęciem użytkowania).

Wdrożenie zaproponowanego sposobu kontroli i sankcji spowoduje skuteczną eliminację hałasu, szczególnie dla lokalnych źródeł jak: ogródki piwne, dyskoteki, klimatyzatory, wentylatory itp. (lista źródeł hałasu objętych tą regulacją oraz

dopuszczalne chwilowe poziomy dźwięku powinny być określone w rozporządzeniu ministra właściwego do spraw środowiska).

Powyższe propozycje zmiany przepisów ustawy z dnia 21 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska, w zakresie ochrony przed hałasem, pismem z dnia 4 czerwca 2008 r. znak: DIiO-071/150/08/eg zostały przekazane do Departamentu Prawnego w Ministerstwie Środowiska do wykorzystania w pracach nad projektem *Ustawy o uprawnieniach społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko i organach administracji w tym zakresie.*

16. Celowym wydaje się opracowanie odrębnych publikacji dla Inspekcji Ochrony Środowiska np. z serii:

- **Prawo ochrony środowiska w praktyce (100 pytań – 100 odpowiedzi),**
- **KOMENTARZE do zadań przypisanych Inspekcji Ochrony Środowiska w licznych ustawach.**

Główny Inspektor podjął tę inicjatywę i zalecił prowadzenie w internecie (Newsletter) stałej pozycji pt. „100 pytań – 100 odpowiedzi”.

17. Z uwagi na fakt zmniejszania liczby wydawanych decyzji o karach pieniężnych oraz malejących środków finansowych z tytułu kar, celowa wydaje się analiza przepisów szczegółowych w tym zakresie.

Tendencją ogólną jest odstępowanie od systemu kar, co jest wynikiem wdrażania przepisów prawa wspólnotowego. Ponadto zauważyć należy, że wpływy z tytułu kar stanowiły dotychczas tylko niewielki procent w porównaniu do wpływów z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska. Aktualnie udział ten jest jeszcze mniejszy.

18. Istotnym czynnikiem poprawiającym skuteczność działań kontrolnych byłoby powołanie „koordynatorów” do poszczególnych kontroli problemowych. Niezbędni są w tej roli eksperci z zakresu problemów merytorycznych, jak i z dziedziny prawa (np. w NIK-u przy kontrolach problemowych koordynatorzy odgrywają wiodącą rolę).

Przy realizacji każdego cyklu kontrolnego GIOŚ wyznacza koordynatora i przekazuje wytyczne do realizacji cyklu kontrolnego do WIOŚ.

Do WIOŚ przekazany został również przy piśmie z dnia 27 lutego 2008 r. wykaz dyrektyw i rozporządzeń Parlamentu Europejskiego i Rady z zakresu działalności DIiO z podaniem osób kontaktowych w GIOŚ i w MŚ, w celu ułatwienia roboczych kontaktów osób zainteresowanych daną tematyką.

19. Na użytek WIOŚ w Warszawie przekazano elektroniczny rejestr skarg i wniosków prowadzony przez Departament Inspekcji i Orzecznictwa GIOŚ, do którego Główny Inspektor Ochrony Środowiska posiada prawa autorskie. Zainstalowanie rejestru w WIOŚ w Warszawie znacznie usprawniłoby prowadzenie spraw związanych z rejestracją wniosków i skarg, nadzorem nad terminowością ich załatwiania i sprawozdawczością w tym zakresie.

Dnia 27 lutego 2008r. program do rejestrowania skarg i wniosków przekazany został do wykorzystania Mazowieckiemu WIOŚ w Warszawie. W piśmie z dnia 19 maja 2008r. WIOŚ poinformował, że trwają prace związane ze sprawdzaniem zgodności zapisów

wykorzystanych w bazie z wymaganiami instrukcji kancelaryjnej i obowiązującym wykazem akt, dostosowaniem słowników, instalacją bazy. Po zakończeniu prac i wstępnym okresie użytkowania, zostanie przekazana informacja o przydatności bazy.

Jeżeli rejestr GIOŚ okaże się przydatny dla WIOŚ w Warszawie, to zostanie on przekazany wszystkim pozostałym, zainteresowanym WIOŚ.

20. Występują problemy związane z funkcjonowaniem bazy EKOINFONET w zakresie modułu: korzystanie ze środowiska.

Konieczne jest usunięcie zaistniałych nieprawidłowości, poprawa funkcjonalności bazy oraz zorganizowanie szkolenia dotyczącego praktycznej obsługi aplikacji. W przeciwnym razie zagrożone jest wykonanie obowiązku, nałożonego rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 października 2007 r., zmieniającym rozporządzenie w sprawie programu badań statystyki publicznej na rok 2007, dotyczącego przekazania danych z wojewódzkiej bazy informacji o korzystaniu ze środowiska w terminie do 30 czerwca 2008 r. za rok 2007 do Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska i do urzędu statystycznego w województwie (Dz. U. Nr 187, Poz. 1324). Nie będzie możliwe wykonanie w pełnym zakresie raportu wojewódzkiego zawierającego informacje o zakresie korzystania ze środowiska za rok 2007, zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 2 marca 2007 r. (Dz. U. Nr 45, poz. 294).

Zgodnie z przepisami rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 marca 2007 r. w sprawie wzoru raportu wojewódzkiego zawierającego informacje o zakresie korzystania ze środowiska oraz sposobu jego przedstawiania (Dz. U. Nr 45, poz. 294) raport wojewódzki za poprzedni rok kalendarzowy jest przekazywany przez WIOŚ, za pośrednictwem GIOŚ, ministrowi właściwemu do spraw środowiska:

- do końca drugiego kwartału roku kalendarzowego,
- w formie pisemnej i w formie dokumentu elektronicznego.

Z uwagi na termin wejścia w życie powyższego rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 marca 2007 r. oraz z uwagi na termin wdrożenia systemu informatycznego EKOINFONET, umożliwiającego realizację nałożonego na wojewódzkich inspektorów obowiązku, należy przyjąć, iż pierwszy raport wojewódzki zostanie sporządzony za rok 2007 i winien być przedstawiony ministrowi właściwemu do spraw środowiska do końca drugiego kwartału 2008 r. (do dnia 30.06.2008 r.)

Obecnie firma COMARCH prowadzi prace w celu dostosowania bazy EKOINFONET do potrzeb nowej bazy PRTR realizowanej ze środków NFOŚiGW, co może powodować zakłócenia w funkcjonowaniu EKOINFONET. Prace powinny zostać ukończone w czerwcu 2008 r.

21. Ujednolicenie systemu karania za przekroczenia emisji dopuszczalnej we wszystkich rodzajach emisji

Z powodu stosowania różnych metod pomiarów, jednostek i możliwości ich przeliczania rozwiązanie takie nie jest możliwe do zastosowania. Niezależnie od powyższego został powołany przez Głównego Inspektora Ochrony Środowiska Decyzją Nr 12/2008 z dnia 2 czerwca 2008 roku Zespół do spraw taryfikatora kar.

22. Jak wymierzać kary za przekroczenia dopuszczalnych warunków pozwolenia wodnoprawnego na odprowadzanie ścieków (w zakresie ilości, stanu i składu ścieków)?

W czerwcu 2007 r. Departament Inspekcji i Orzecznictwa Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska przeprowadził szkolenie w tym zakresie. Kolejne szkolenie odbyło się 29 maja 2008 r.

23. Proponuje się przywrócić karanie za składowanie odpadów w miejscu na ten cel nie przeznaczonym (odpady z zagranicy)

W bieżących pracach nad ustawą o odpadach będą wprowadzone zmiany dotyczące przepisów karnych. Jednak projekt zmiany ustawy o odpadach nie obejmuje zmian Prawa ochrony środowiska w tym zakresie.

24. Proponuje się przywrócić karanie za odprowadzanie ścieków bez wymaganego pozwolenia

Oplata podwyższona o 500% jest rodzajem kary za brak pozwolenia, ale w innej postaci. Biorąc pod uwagę ogólną tendencję odchodzenia od wymierzania kar oraz obecne trudności z naliczeniem kar za ścieki, propozycja jest dyskusyjna. Nie są planowane zmiany dotyczące przepisów prawa w tej kwestii.

Trzeba ponadto pamiętać o tym, że zakład bez wymaganego pozwolenia wodnoprawnego nie powinien funkcjonować.

25. W zakresie ustawy z dnia 11.05.2001 r. o obowiązkach przedsiębiorców w zakresie gospodarowania niektórymi odpadami oraz o opłacie produktowej i opłacie depozytowej proponuje się:

- zlikwidować podział zadań realizowanych przez poszczególne organy i całość kompetencji w zakresie sprawozdawczym, obejmującym osiągnięcie wymaganych poziomów recyklingu/odzysku przekazać jednemu organowi – marszałkowi województwa;
- wprowadzić przepis umożliwiający wystawienie DPO (dokument potwierdzający odzysk) i DPR (dokument potwierdzający recykling) wyłącznie po faktycznie dokonanych procesach odzysku/recyklingu, a tym samym zweryfikować objaśnienia do DPR i DPO oraz sprawozdania OŚ-OP1 tak aby, tam gdzie jest to wymagane, zamiast masy odpadów, przyjętych do odzysku/recyklingu, była umieszczana masa odpadów, faktycznie poddanych recyklingowi/odzyskowi;
- rozważyć zamieszczenie w DPO i DPR pouczenia o odpowiedzialności karnej, wynikającej z art. 271 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny;
- opracować jednoznaczne wyjaśnienia do wypełniania DPR i DPO oraz umieścić je na stronie Ministerstwa Środowiska, jako oficjalne. Ukazywanie się opinii i interpretacji prawnych w takich publikatorach, jak Rzeczpospolita, rodzi niepotrzebne rozbieżności w stosowaniu prawa przez poszczególne podmioty.

Wnioski z ogólnopolskiego cyklu kontrolnego organizacji odzysku i dokonujących recyklingu odpadów opakowaniowych, przeprowadzonego przez IOŚ, zostały przekazane do Ministerstwa Środowiska. Obecnie trwają w Ministerstwie prace nad nową wersją ustawy

tw. produktowej. Zmiany proponowane przez WIOŚ zostały przekazane do MŚ w celu wykorzystania w pracach nad ustawą.

26. Art. 365 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo ochrony środowiska, zgodnie z którym wojewódzki inspektor ochrony środowiska zobligowany jest do wstrzymania użytkowania instalacji eksploatowanej z naruszeniem warunków pozwolenia zintegrowanego przez okres przekraczający 6 miesięcy budzi wątpliwości, co do zasady stosowania. Czy wystąpienie naruszenia jednorazowego, polegającego np. na przekroczeniu dopuszczalnej rocznej ilości wytworzonych odpadów, stanowi przesłankę do wstrzymania użytkowania instalacji? Ponadto, czy stwierdzenie, na podstawie wyników pomiarów przedłożonych przez prowadzącego instalację, zgodnie z art. 149 ustawy Prawo ochrony środowiska do wioś, przekroczenia dopuszczalnych wartości emisji substancji do powietrza lub warunków wprowadzania ścieków do środowiska, wymaga po upływie 6 miesięcy, przeprowadzenia kontroli sprawdzającej połączonej z kontrolnymi pomiarami emisji?

W kwietniu 2008 r. resort środowiska zamieścił na swojej stronie internetowej projekt z dnia 10 kwietnia 2008 r. dot. ustawy o dostępie do informacji o środowisku i jego ochronie oraz ocenach oddziaływania na środowisko, celem przeprowadzenia konsultacji społecznych. W projekcie tym w art. 65 wprowadzającym zmiany w ustawie z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska w pkt 33 ppkt a) umieszczono zapis uchylający ust. 1 pkt 2 w art. 365. W uzasadnieniu wyjaśniono, że w przypadku stwierdzenia użytkowania instalacji eksploatowanej z naruszeniem warunków pozwolenia zintegrowanego przez okres 6 miesięcy, będą miały zastosowanie przepisy art. 367 tej ustawy, odnoszące się do wszystkich pozwoleń na wprowadzanie substancji lub energii do środowiska.

27. Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz. U. Nr 25, poz. 150) nie określa, na czyje konto wnosi się należności z tytułu kar, nałożonych na podstawie art. 236 d ust. 1 i 2 ustawy POŚ dotyczących PRTR, a także nie precyzuje zasad redystrybucji wpływów z tytułu tych kar i nie określa terminu płatności kary nałożonej na podstawie art. 236 d ust.2 w przypadku stwierdzenia niekompletności, niespójności lub niewiarygodności danych. Ponadto do kar nałożonych na podstawie powyższego przepisu nie ma zastosowania dział III Ordynacji podatkowej. Jednocześnie budzi wątpliwość, czy do wymierzenia kary na podstawie ww. przepisu konieczne jest przeprowadzenie kontroli, czy też wystarczy stwierdzenie naruszenia na podstawie dokumentacji WIOŚ?

Zasady redystrybucji wpływów z tytułu kar regulują przepisy art. 401 ust. 1 Poś, a terminy wykonania ostatecznych decyzji wynikają z kpa. Wskazana niespójność przepisów, polegająca na braku wpisania w art. 236d ust. 3 i 4 ust. 2, jest przedmiotem zmiany w przygotowanym projekcie ustawy zmieniającej. Ustawa zmieniająca jest już w toku uzgodnień.

Przeprowadzanie kontroli w omawianych wyżej przypadkach nie jest konieczne. Decyzje o ww. karach można wydać na podstawie innych ustaleń i dowodów.

28. Z ustawy o handlu uprawnieniami do emisji gazów cieplarnianych i innych substancji wynika, że kary pieniężne wymierza WIOŚ, ale ukarany podmiot winien wpłacać należności na konto NFOŚiGW. Natomiast uprawnienia wynikające z Ordynacji Podatkowej przysługują WIOŚ. Rozwiązanie takie utrudnia WIOŚ

egzekucję, a NFOŚiGW prowadzenie obsługi księgowej tych wpływów, bowiem WIOŚ nie jest zobowiązany do przekazania decyzji do NFOŚiGW.

Przedstawiona sprawa zostanie uwzględniona przy najbliższej zmianie przepisów ustawy o handlu uprawnieniami do emisji CO₂.

29. Problem stwarza interpretacja zapisów dotyczących wymierzania przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska kar pieniężnych w trybie art. 305 ust.4 ustawy Prawo ochrony środowiska, za stwierdzenie w trybie art. 299 ust.1 pkt 2 tej ustawy przekroczenia lub naruszenia na podstawie pomiarów przeprowadzonych przez podmiot korzystający ze środowiska, obowiązany do dokonania takich pomiarów.

Jeżeli na podstawie przesłanych do WIOŚ wyników pomiarów emisji substancji do powietrza stwierdzono, że w konkretnym dniu wystąpiło przekroczenie wartości dopuszczalnej określonej w pozwoleniu na wprowadzanie gazów i pyłów do powietrza, to:

– **Czy karę wymierza się jak karę za okres trwania naruszenia, czyli od daty zdarzenia do końca roku kalendarzowego lub daty zgłoszenia zaprzestania?**

Tak

– **W jakiej formie poinformować prowadzącą instalację, że będzie wymierzona kara?**

Najwłaściwsza jest forma zawiadomienia o stwierdzonym przekroczeniu.

– **Czy przekroczenie 30 dniowego terminu przesłania do WIOŚ wyników pomiarów samokontrolnych skutkuje nieuznaniem ich przez organ jako wykonanych?**

Tak.

– **Czy wojewódzki inspektor ochrony środowiska może wymierzyć karę pieniężną w trybie art.12 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska, bez przeprowadzenia kontroli?**

Tryb wymierzania kary w oparciu o wyniki pomiarów własnych podmiotu określają przepisy ustawy POŚ.

Art. 12 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska ma zastosowanie do pomiarów dokonywanych przez organ w czasie kontroli.

Zasady wymierzania kar w wymienionych wyżej przypadkach były omówione na Naradzie Naczelników Wydziałów Inspekcji w 2006 roku. Schematy postępowania w różnych przypadkach przekazane zostały drogą elektroniczną do WIOŚ.

30. Potrzebne wydaje się dodanie do ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska przepisu umożliwiającego przeprowadzenie kontroli po okazaniu legitymacji służbowej i doręczeniu upoważnienia w terminie 2 dni od daty jej rozpoczęcia. Znajdowałby wówczas zastosowanie art. 79 ust.1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Inspektorzy Inspekcji Ochrony Środowiska często zmuszeni są podejmować czynności kontrolne w trybie awaryjnym, również poza urzędowym czasem pracy. W takich sytuacjach wydanie upoważnienia do kontroli spełniającego wymagania ustawy o swobodzie działalności gospodarczej nie jest możliwe, m.in. ze względów organizacyjnych oraz najczęściej z braku informacji, który podmiot zostanie poddany kontroli.

Uwaga w pełni zasadna. Proponowane przez GIOŚ zapisy do ostatniej zmiany przedmiotowej ustawy nie zostały przyjęte na konferencji uzgodnieniowej.

Jednocześnie zauważyć należy, że zgodnie z art. 80 ust.2 pkt 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej, czynności kontrolnych dokonuje się bez udziału kontrolowanego

lub osoby przez niego upoważnionej, jeżeli przeprowadzenie kontroli jest uzasadnione zagrożeniem życia, zdrowia lub środowiska naturalnego.

31. Sugeruje się, aby w ustawie o swobodzie działalności gospodarczej wprowadzić przepis umożliwiający równoczesne prowadzenie kontroli w zakresie przeciwdziałania poważnym awariom przez inspektorów Inspekcji Ochrony Środowiska oraz Państwowej Straży Pożarnej. Służby te posiadają ustawowy obowiązek kontrolowania zakładów dużego ryzyka i zwiększonego ryzyka z określoną częstotliwością. Przeprowadzenie wspólnych kontroli będzie korzystniejsze dla przedsiębiorców, ponieważ problematyka kontroli obu organów jest zbliżona i przedsiębiorcy nie będą dwukrotnie angażowani do udziału w kontroli.

Ustawa o swobodzie działalności gospodarczej nie przewiduje prowadzenia równocześnie więcej niż jednej kontroli, z wyłączeniem sytuacji zagrożenia życia, zdrowia lub środowiska naturalnego (art. 82 ust.1 pkt 4). Ustawa nie zakazuje natomiast prowadzenia jednej wspólnej kontroli. Jeżeli zatem zainteresowane służby przeprowadzą jedną wspólną kontrolę, nie będzie to naruszało ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

32. W rozporządzeniu MŚ z dnia 24 lipca 2006 r. w sprawie warunków, jakie należy spełnić przy wprowadzaniu ścieków do wód lub do ziemi w §23 należy uwzględnić fakt, że nie ma możliwości zweryfikowania dokładności urządzeń do pomiaru natężenia przepływu ścieków. Ten parametr ma ogromne znaczenie w obliczeniach emisji zanieczyszczeń. Urządzenia mierzące natężenie przepływu ścieków nie są wzorcowane przez akredytowane laboratoria wzorcujące. Z kolei wynik pomiaru jest przedmiotem postępowań administracyjnych (pozwolenia, oddanie do użytku oczyszczalni itp.) oraz raportowania do UE.

Obecnie postulat jest niemożliwy do spełnienia. Brak obowiązku legalizacji tego typu urządzeń w prawie polskim ma podłoże praktyczne – brak instytucji, która miałaby możliwości techniczne przeprowadzenia takiej legalizacji.

33. W związku z realizacją zadań wynikających z ustawy o nawozach i nawożeniu i kontrolą gospodarstw oraz odmową udostępnienia danych przez ARiMR wskazane byłoby zawarcie porozumienia na szczeblu GIOŚ w celu udostępnienia inspektoratom danych będących w posiadaniu ARiMR oraz wskazanie przez GIOŚ dolnego limitu obsady zwierzęcej, od którego należy podejmować kontrole gospodarstw.

Z opracowania wykonanego na zlecenie Komisji Europejskiej pt. „Ocena wyznaczonych w Polsce stref wrażliwych na zanieczyszczenie związkami azotu” wynika, że priorytetowo należy potraktować gospodarstwa o powierzchni upraw powyżej 15 ha i/lub powyżej 15 DJP. GIOŚ występował do ARiMR z prośbą o udostępnienie danych o liczbie takich gospodarstw, ale ich nie otrzymał, ponieważ ARiMR takimi danymi nie dysponuje.

Dolne limity określone przez Regionalne Zarządy Gospodarki Wodnej są znacznie niższe niż określone w opracowaniu wykonanym na zlecenie Komisji Europejskiej i wynoszą w niektórych RZGW 5 ha i/lub 7 DJP.

Z szacunkowych danych uzyskanych od RZGW wynika, że w rejestrach gospodarstw rolnych objętych monitorowaniem, utworzonych zgodnie z rozporządzeniami dyrektorów RZGW w sprawie wprowadzenia programów działań mających na celu ograniczenie odpływu azotu ze źródeł rolniczych, znajdowało się pod koniec 2007 roku około 7600 gospodarstw.

W odpowiedzi z dnia 13 marca 2008 r. przekazanej do Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej w sprawie w/w opracowania, w części dotyczącej działalności kontrolnej wskazano na brak możliwości kontroli przez WIOŚ wszystkich małych gospodarstw rolnych. Ponadto zwrócono uwagę na znacznie lepsze rozeznanie tematu w zakresie stosowania Kodeksu Dobrej Praktyki Rolniczej przez Okręgowe Stacje Chemiczno – Rolnicze, które powinny w tym zakresie przeprowadzać kontrole gospodarstw rolnych oraz służyć radą rolnikom.

34. Proponuje się rozważenie zwolnienia IOŚ (poprzez zmianę obowiązujących przepisów) z obowiązku badania oleju opałowego i wykorzystywanego do silników statków na zawartość siarki ze względu na to, że w świetle ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, większość obowiązków związanych z tym zadaniem spoczywa na Inspekcji Handlowej.

W dniu 4 czerwca 2008 r. w siedzibie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów odbyło się spotkanie przedstawicieli Ministerstwa Gospodarki, Ministerstwa Środowiska, Głównego Inspektoratu Ochrony Środowiska, Głównego Inspektoratu Inspekcji Handlowej oraz Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w celu wyjaśnienia problemów związanych z prowadzeniem przez IOŚ, zgodnie z przepisami ustawy z dnia 25 sierpnia 2006 r., o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw (Dz. U. Nr 169, poz.1200), kontroli zawartości siarki w ciężkim oleju opałowym oraz w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej.

Propozycję GIOŚ dotyczącą przekazania Inspekcji Handlowej zadania kontroli zawartości siarki w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej, zarówno przedstawiciele UOKiK jak i GIIH uznali za niezasadną, gdyż skutkowałoby to jedynie przerzuceniem zadań pomiędzy inspekcjami a nie rozwiązaniem problemów finansowo-organizacyjnych, związanych z realizacją tego zadania. Natomiast propozycję GIOŚ przeniesienia zadania kontroli zawartości siarki w oleju do silników statków żeglugi śródlądowej, do kompetencji urzędów żeglugi śródlądowej uczestnicy spotkania pozostawili do rozważenia w przyszłości z uwagi na brak przedstawicieli tych urzędów na spotkaniu. Przedstawiciel GIIH wyraził aprobatę dla powyższej propozycji GIOŚ.

35. Istnieje potrzeba stworzenia przepisów nakładających na organy samorządowe obowiązku informowania WIOŚ o przygotowywanych lub już realizowanych inwestycjach mogących mieć wpływ na stan środowiska, gdyż w wielu przypadkach, o instalacjach stwarzających uciążliwość, WIOŚ dowiadyuje się ze zgłoszeń mieszkańców, lub też przypadkowo, podczas kontroli innego obiektu.

Zgodnie z art. 76 ust. 4 Poś obowiązek informowania o zamiarze oddania do użytkowania obiektu lub instalacji realizowanych jako przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, spoczywa na inwestorze. Nie ma więc uzasadnienia, żeby obowiązkiem tym obciążać również organy samorządowe.

36. Proponujemy zmianę w ustawie o Inspekcji Ochrony Środowiska polegającą na umożliwieniu zwracania się do podmiotów przewidzianych do kontroli o sporządzenie zestawień, informacji, przygotowanie dokumentów jeszcze przed rozpoczęciem kontroli. Ustawa o IOŚ daje możliwość zwracania się o udzielenie informacji i udostępnianie dokumentów i danych związanych z ochroną środowiska, ale tylko do organów administracji publicznej (art.16 ust.1). Dużym ułatwieniem działalności Inspekcji byłoby takie upoważnienie w stosunku do podmiotów prowadzących działalność gospodarczą.

Propozycja zasadna w odniesieniu do kontroli, w których nie są przewidywane żadne pomiary kontrolne. W takim przypadku bowiem nie ma znaczenia element zaskoczenia.

Przy zmianach prawa sugestia ta powinna być wzięta pod uwagę, zwłaszcza że w praktyce takie rozwiązanie jest już niejednokrotnie stosowane.

Ogólny kierunek zmian w podejściu do kontrolowanych zakładów również jest zbieżny z tą sugestią .

W ramach projektu PL0100 realizowanego ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego utworzona zostanie strona internetowa www.ekofirma.gov.pl, której zadaniem będzie wspieranie małych i średnich przedsiębiorstw w określeniu obowiązków w zakresie ochrony środowiska, jakie na nich spoczywają. Umieszczony tam zostanie również wykaz dokumentów i informacji niezbędnych w czasie kontroli Inspekcji Ochrony Środowiska. Takie rozwiązanie od lat z powodzeniem stosuje Szwedzka Agencja Ochrony Środowiska.

II. Kontrola rynku

1. Jakie są podejmowane prace legislacyjne w celu doprecyzowania definicji pojazdu wycofanego z eksploatacji tj. określenia wymagań dla pojazdu, których niespełnienie będzie kwalifikowało pojazd jako odpad?

Aktualna definicja pojazdu wycofanego z eksploatacji sprawia trudności przy klasyfikacji zużytych, czy uszkodzonych pojazdów jako odpady. W związku z tym w przygotowywanym projekcie ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw, w części dotyczącej ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji dodano art. 3a o następującej treści:

„Art. 3a. Domniemywa się, że pojazd niezarejestrowany, w rozumieniu przepisów o ruchu drogowym, znajdujący się w miejscu, gdzie dokonuje się naprawy pojazdów, ich rozbiórki oraz innych podobnych czynności, jest pojazdem wycofanym z eksploatacji.”

W projekcie ustawy zaproponowano również modyfikację brzmienia upoważnienia nadanego ministrom właściwym do spraw gospodarki, transportu, rolnictwa i zdrowia do wydania rozporządzenia dotyczącego określenia, wymagań technicznych dla substancji i przedmiotów, których niespełnienie powoduje, że ich posiadacz jest obowiązany do ich pozbycia się (art. 4 ust. 1b). Przyczyną ww. zmiany jest stanowisko Rządowego Centrum Legislacji, które w związku z pracami nad nowelizacją przepisów z zakresu recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, zwróciło uwagę na wadliwą konstrukcję tego upoważnienia:

Art. 4 ust. 1b otrzymuje brzmienie:

„1b. Ministrowie właściwi do spraw gospodarki, transportu, rolnictwa i zdrowia, w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw środowiska, mogą określić, każdy w zakresie swoich kompetencji, w drodze rozporządzeń, wymagania dla substancji i przedmiotów, których niespełnienie powoduje uznanie ich za odpady.”

Ponadto na potrzeby transgranicznego przemieszczania odpadów w postaci pojazdów, GIOŚ opracował „Wskazówki metodyczne w sprawie uznawania pojazdów za odpad w transgranicznym przemieszczaniu odpadów”.

2. Jak należy zinterpretować kwestię sprzeczności zapisów rozporządzenia MGiP z dn. 12.10.2005r. w sprawie wymagań dla punktów zbierania pojazdów wycofanych z eksploatacji, zezwalających na demontaż części pojazdu nadających się do użytku w punkcie zbierania pojazdów, z przepisami ustawy z dn. 20.01.2005r. o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji ?

Żaden z zapisów ww. rozporządzenia nie zezwala na wymontowanie z pojazdów wycofanych z eksploatacji przedmiotów wyposażenia i części nadających się do ponownego użycia. Art. 5 ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji jasno precyzuje, że demontaż pojazdów wycofanych może być prowadzony wyłącznie w stacjach demontażu. Zgodnie z art. 50 ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, kto poza stacją demontażu dokonuje m.in.: wymontowania z pojazdów wycofanych z eksploatacji przedmiotów wyposażenia lub części nadających się do ponownego użycia, podlega karze grzywny. Dodatkowo w projekcie ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw, zaproponowano zaostrzenie sankcji karnych wynikających z art. 50 ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji – wprowadzono kary administracyjne w wysokości od 10 tys. do 300 tys. zł.

3. Kwestia przeznaczenia dodatkowych środków finansowych na prowadzenie zwiększonej liczby kontroli w zakresie przepisów o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji.

W Ocenie Skutków Regulacji do projektu ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw, w tym ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji, przewidziano 53 etaty dla IOŚ (49 etatów dla wioś, 4 dla GIOŚ).

4. Problem zabezpieczania dowodów przestępstwa z art. 183 kk. na potrzeby prowadzenia postępowania przez prokuratora w zakresie spraw dot. nielegalnego przemieszczania odpadów.

Zagadnienia związane z międzynarodowym obrotem odpadami regulują przepisy rozporządzenia (WE) Nr 1013/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 14 czerwca 2006 r. w sprawie przemieszczania odpadów (Dz. Urz. WE L 190 z 12.07.2006 r., str. 1) oraz ustawy z dnia 29 czerwca 2007 r. o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów (Dz. U. Nr 124, poz. 859). W art. 27 ust. 1. wskazano, iż „Organ administracji publicznej, o którym mowa w art. 3 ust. 3, który stwierdził nielegalne międzynarodowe przemieszczanie odpadów, podejmuje niezwłocznie działania mające na celu zabezpieczenie przed oddziaływaniem odpadów na środowisko, w tym szczególnie życie i zdrowie ludzi.” Tak więc, w przypadku stwierdzenia nielegalnego przemieszczania odpadów przez jedną ze służb wymienionych w art. 3 ust. 3 ww. ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów, tj. przez Służbę Celną, organy Straży Granicznej i Inspekcji Transportu Drogowego oraz wojewódzkich inspektorów ochrony środowiska, pierwszym krokiem działania tych organów jest podjęcie działań zmierzających do zabezpieczenia przed oddziaływaniem odpadów na środowisko. Dopiero kolejnym krokiem jest powiadomienie organów ścigania o dokonaniu przestępstwa. Tak więc uzgodnienia co do wyznaczenia miejsca parkowania pojazdów z odpadami podejmowane są wcześniej i w praktyce Policja akceptuje wskazane miejsca postoju zatrzymanego pojazdu. W celu ujednoczenia sposobu postępowania w takich przypadkach, w Głównym Inspektoracie Ochrony Środowiska przygotowano w dniu 18.03.2008 r. projekt wytycznych, stanowiących wskazówki dot. postępowania w przypadku podejrzenia nielegalnego transgranicznego przemieszczania odpadów. W przedmiotowych wytycznych wskazano w punkcie 3 „Jeśli stwierdzono nielegalny transport odpadów, kontrolujący kieruje pojazd na wydzielony parking strzeżony na podst. art. 95 ust. 1 pkt 2. ustawy o transporcie drogowym, tj. do czasu usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości. W przypadku uzasadnionych wątpliwości czy pozostawienie odpadów na środku transportu nie spowoduje zagrożenia dla zdrowia lub środowiska należy przeprowadzić konsultację telefoniczną z WIOŚ. W większości przypadków stwierdzanych przez kontrolujących przewozy drogowe takie zagrożenie nie występuje”.

Przedmiotowe wytyczne zostały roboczo uzgodnione z Ministerstwem Finansów oraz Komendą Główną Straży Granicznej. Główny Inspektorat Transportu Drogowego do dnia 29.05.2008 r. nie zaakceptował zaproponowanych zapisów. Spotkania robocze w tej sprawie trwają. Po ostatecznym zaakceptowaniu treści projektu wytyczne zostaną przekazane również do Komendy Głównej Policji, co powinno zdecydowanie ujednoczyć procedurę postępowania po zatrzymaniu pojazdu z nielegalnie przewożonymi odpadami.

5. Możliwość wymierzania kary pieniężnej w zakresie międzynarodowego przemieszczania odpadów, na podstawie dokumentów sporządzonych przez funkcjonariuszy innych organów niż WIOŚ.

Wydanie decyzji o wymierzeniu kary pieniężnej na podstawie art. 33 ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu podlega ogólnym przepisom postępowania administracyjnego. Tak więc wydanie decyzji administracyjnej musi być poprzedzone wszczęciem postępowania w danej sprawie, przedstawieniem stronie zebranych w sprawie dowodów oraz poczynionych ustaleń, wezwaniem strony do złożenia wyjaśnień i zakończeniem postępowania poprzez wydanie decyzji administracyjnej. Wobec ogólnych zasad postępowania administracyjnego wskazane jest, aby organ administracji samodzielnie stwierdził naruszenie, o ile przepisy szczegółowe nie stanowią inaczej (np. GIOŚ jest wskazany w ustawie o międzynarodowym przemieszczaniu jako organ prowadzący postępowanie w sprawie zwrotu odpadów przywiezionych nielegalnie na podstawie informacji i dokumentów uzyskanych od innych wskazanych organów kontrolnych).

W przypadku stwierdzenia naruszenia przez transportującego odpady, który reprezentuje firmę nie mającą siedziby w kraju, w celu nałożenia kary pieniężnej na przedsiębiorcę zagranicznego, wskazana jest obecność inspektora WIOŚ w czasie kontroli drogowej i sporządzenie przez niego protokołu wskazującego na stwierdzone nieprawidłowości. Wiąże się to oczywiście z koniecznością szybkiego dotarcia do miejsca kontroli, możliwie szybko po uzyskaniu informacji od służby przeprowadzającej kontrolę. Dalsze kroki postępowania administracyjnego – wszczęcie postępowania, wezwanie do złożenia wyjaśnień itd. powinny być prowadzone w drodze wymiany korespondencji z firmą, która odpowiada za stwierdzone nieprawidłowości.

W sytuacji gdy inspektor WIOŚ nie był obecny w czasie kontroli pojazdu, konieczne jest potwierdzenie zaistnienia nieprawidłowości stwierdzonych przez inne służby w czasie prowadzonego postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej (np. wyjaśnienia strony potwierdzające stwierdzone naruszenia).

6. Konieczność podjęcia przez GIOŚ działań w celu ujednoczenia zasad wyliczania i ustalania wysokości kar pieniężnych za naruszanie obowiązków wynikających z przepisów prawa, gdy przepisy dopuszczają uznaniowe ustalenie wysokości kary.

Główny Inspektor Ochrony Środowiska zaakceptował w dniu 4 kwietnia 2008 r. wskazówki do obliczania wysokości administracyjnych kar pieniężnych na podstawie ustawy o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów. Zostały one przekazane wioś pismem Z-cy GIOŚ z dnia 11.04.2008 r. Wytyczne do ustalania kar pieniężnych wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji czy ustawy o zużytych sprzęcie elektrycznym i elektronicznym zostaną opracowane w terminie późniejszym, ponieważ obecnie wprowadzane są zmiany do ww. ustaw, dotyczące rozszerzenia zakresu sankcji karnych. Planuje się, że zmiany w tych ustawach wejdą w życie od 1 stycznia 2009 r.

Ponadto Decyzją nr 12/2008 z dnia 20 czerwca 2008r. Główny Inspektor Ochrony Środowiska powołał zespół do spraw taryfikatora kar, który zajmie się przeanalizowaniem stawek opłat i kar oraz opracowaniem propozycji nowych stawek.

7. Czy są możliwości wykorzystania środków z opłat wynikających z ustawy o recyklingu pojazdów wycofanych z eksploatacji na wsparcie IOŚ (uzupełnienie sprzętu komputerowego, środki transportu, itp.)

W projekcie ustawy o zmianie ustawy o odpadach oraz o zmianie niektórych innych ustaw przewidziano stworzenie jednego subfunduszu, zwanego Subfunduszem Gospodarki Odpadami. Wprowadzenie jednego Subfunduszu ma na celu uproszczenie przepisów w zakresie gromadzenia środków wynikających z ustaw dotyczących gospodarki odpadami, jak też usprawnienie możliwości ich wydatkowania. Środki z Subfunduszu będą przeznaczone m.in. na szkolenia pracowników administracji publicznej z przepisów w zakresie gospodarki odpadami, zakup sprzętu, oprogramowania lub innych środków technicznych dla organów wymierzających kary i opłaty.

8. Problem dublowania działań kontrolnych Inspekcji Ochrony Środowiska z Inspekcją Handlową podczas kontroli w zakresie nadzoru rynku.

Zgodnie z zapisami ustawy o systemie oceny zgodności system kontroli wyrobów tworzą Prezes UOKiK oraz organy wyspecjalizowane m. in. IOŚ oraz Inspekcja Handlowa(IH). Każdy z organów wyspecjalizowanych prowadzi kontrole spełniania przez wyroby zasadniczych lub innych wymagań. W wyniku działań UOKiK dokonano podziału kompetencji w zakresie kontroli określonych dyrektyw nowego podejścia pomiędzy wszystkie organy wyspecjalizowane, a nie konkretnych wyrobów. I tak IOŚ została wyznaczona do kontroli przepisów dwóch dyrektyw nowego podejścia tj. Dyrektywy 2000/14/WE Emisja hałasu do środowiska przez urządzenia używane na zewnątrz pomieszczeń oraz Dyrektywy 94/62/WE Opakowania i odpady opakowaniowe. Te dyrektywy jako jedyne dotyczą zakresu ochrony środowiska, stąd przydzielono je IOŚ.

Natomiast IH prowadzi kontrolę wyrobów podlegających trzynastu dyrektywom nowego podejścia odnoszącym się m.in do.: maszyn - Dyrektywa 98/37/WE, urządzeń ciśnieniowych – Dyrektywa 97/23/WE. Niestety w wielu przypadkach określony wyrób podlega przepisom kilku dyrektyw, i musi spełniać wymagania wszystkich dyrektyw, które są w kompetencji kilku inspekcji. I tak. np. pilarka łańcuchowa musi spełniać wymagania Dyrektywy 2000/14/WE, których kontrola prowadzona jest przez inspektorów IOŚ, oraz wymagania Dyrektywy 98/37/WE, które kontrolowane są przez inspektorów IH. Stąd wynika dublowanie się działań kontrolnych ale nie w zakresie sprawdzania przepisów dyrektyw ale w zakresie rodzaju kontrolowanych wyrobów.

III. Poważne awarie

1. Niezbędne jest doprecyzowanie, kto zajmuje się usuwaniem odpadów z wypadków w sytuacji braku możliwości ustalenia sprawcy, albo bezskuteczności egzekucji wobec sprawcy w przypadku poważnej awarii (dotyczy zarówno dróg, jak i cieków wodnych) oraz finansowaniem akcji usuwania odpadów w takich przypadkach.

Spośród organów administracji publicznej najbardziej predysponowaną służbą do usuwania odpadów z miejsc wypadków (drogi, cieki) jest Państwowa Straż Pożarna.

Celowym jest ponowne rozważenie możliwości prawnego przypisania tego zadania jednostkom straży pożarnej z jednoczesnym zabezpieczeniem środków (finanse na usuwanie i gospodarowanie tymi odpadami oraz niezbędne etaty).

Państwowa Straż Pożarna jest organem właściwym do prowadzenia akcji ratowniczych, zgodnie z obowiązującymi przepisami.

Akcja ratownicza obejmuje m. in. usunięcie i zabezpieczenie odpadów z wypadków.

Postępowanie z odpadami powstałymi w wyniku wypadków, w tym z odpadami z poważnych awarii, określa ustawa o odpadach (art. 17a i 17b).

2. Proponuje się dokonanie następujących zmian w ustawie o odpadach:

art. 3 ust. 3 pkt 8a:

Zmiany wymaga definicja odpadów z wypadków - proponuje się następujący zapis:

„odpadach z wypadków – rozumie się przez to odpady powstające podczas prowadzenia akcji ratowniczej lub gaśniczej, w tym odpady powstałe w wyniku poważnej awarii lub poważnej awarii przemysłowej”.

art. 17a:

Proponuje się uzupełnienie pierwszego zdania w tym artykule o zapis: „Wytwórca odpadów powstałych w wyniku poważnej awarii przemysłowej jest obowiązany do ich niezwłocznego przekazania odbiorcy posiadającemu stosowne zezwolenie oraz do przedłożenia staroście właściwemu ze względu na miejsce powstania odpadów z tych awarii informacji o wytworzonych odpadach oraz o sposobach gospodarowania wytworzonymi odpadami, bez względu na ich ilość, w terminie 30 dni od wystąpienia awarii”.

Mazowiecki Wojewódzki Inspektor Ochrony Środowiska w ramach uzgodnień, dotyczących nowelizacji ustawy o odpadach oraz zmianie niektórych ustaw przedstawił propozycje zmian. Departament Przeciwdziałania Poważnym Awariom GIOŚ uznał te propozycje za zasadne. Zakres proponowanych zmian przedstawiono poniżej:

- w art. 3 w ust. 3:

a) pkt 8a otrzymuje brzmienie”

„8a) odpadach z wypadków – rozumie się przez to odpady powstające podczas prowadzenia akcji ratowniczej lub gaśniczej, w tym odpady wytworzone podczas usuwania skutków poważnej awarii – emisji, pożaru lub eksplozji, powstałych w trakcie magazynowania i transportu jednej lub więcej niebezpiecznych substancji – zdarzenia prowadzącego do natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub natychmiastowego powstania zagrożenia życia lub zdrowia ludzi lub środowiska lub powstania takiego zagrożenia z opóźnieniem;

z wyłączeniem:

a) odpadów powstałych w wyniku poważnej awarii przemysłowej,

b) odpadów powstałych w wyniku stwierdzenia szkody w środowisku, o której mowa w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. Nr 75, poz. 493)”;

lub

„8a) odpadach z wypadków – rozumie się przez to odpady powstające podczas prowadzenia akcji ratowniczej lub gaśniczej, w tym podczas usuwania skutków poważnej awarii; z wyłączeniem:

a) odpadów powstałych w wyniku poważnej awarii przemysłowej,

b) odpadów powstałych w wyniku stwierdzenia szkody w środowisku, o której mowa w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz.493)”.

- w art. 17:

ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Przepisów ust. 1-4 nie stosuje się do odpadów komunalnych, odpadów z wypadków, odpadów powstałych w wyniku klęsk żywiołowych, odpadów powstałych w wyniku poważnej awarii lub poważnej awarii przemysłowej oraz odpadów powstałych w wyniku szkody w środowisku, o której mowa w ustawie z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493), a także do osób fizycznych niezaliczonych do podmiotów korzystających ze środowiska.

– art. 3 pkt. 20 ustawy Prawo ochrony środowiska

Wskazane usunięcie zapisu „...także do osób fizycznych niebędących przedsiębiorcami” ponieważ obejmuje on m.in. wszystkich rolników niebędących przedsiębiorcami, niezależnie od skali prowadzonego chowu zwierząt gospodarskich.

3. Brak w art. 247 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska możliwości zarządzenia przez wojewódzkiego inspektora ochrony środowiska podjęcia przez sprawcę niezwłocznych działań w celu ograniczenia skutków awarii dla środowiska.

Uprawnienia do wydania decyzji o wstrzymaniu działalności w przypadku naruszenia wymagań ochrony środowiska, jeżeli zachodzi bezpośrednie zagrożenie zdrowia lub życia ludzi albo bezpośrednie zagrożenie środowiska w znacznych rozmiarach, zostały zawarte w art. 12 ust. 4 pkt. 1 ustawy o Inspekcji Ochrony Środowiska.

4. W związku z wejściem w życie z dniem 30 kwietnia 2007 r. ustawy z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz. U. Nr 75, poz. 493) należy jednoznacznie określić podział kompetencji pomiędzy starostą i wojewodą w przypadku wystąpienia poważnej awarii i szkód w środowisku.

Ustawa o zapobieganiu szkodom nie wprowadziła zmian w zakresie obowiązującego prawa dotyczącego działań podejmowanych w przypadku wystąpienia poważnej awarii.

Ustawa ta wprowadziła zapis, że wojewoda jest organem ochrony środowiska właściwym w sprawach odpowiedzialności za zapobieganie i naprawę szkód w środowisku. Jednocześnie ustawa jasno określa wszystkie działania, jakie powinny być podjęte w przypadku powstania szkody.

Samorząd powiatowy wykonuje zadania publiczne o charakterze ponadgminnym, m.in. w zakresie nadzwyczajnych zagrożeń życia i zdrowia ludzi oraz środowiska (art. 4, ust. 1, pkt. 16 ustawy o samorządzie powiatowym).

IV. Państwowy Monitoring Środowiska

1. Problemy finansowania działalności WIOŚ. Podstawowym problemem związanym z budżetem IOŚ jest kwestia finansowania zadań wynikających z realizacji zadań państwa w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska. Zadanie to jest finansowane zarówno z budżetu państwa (płace pracowników) jak i funduszy celowych i innych źródeł.

Otrzymywanie dotacji budżetowej na obecnym poziomie rodzi problemy z utrzymaniem infrastruktury technicznej, koniecznej do realizacji zadań ustawowych. Fundusze celowe wykluczają możliwość pozyskiwania środków na wszelkie prace modernizacyjne i remontowe oraz sporadycznie pozwalają na odświeżenie taboru transportowego. W celu zachowania dotychczasowego poziomu działania instytucji niezbędne jest zwiększenie środków budżetowych.

Główny Inspektorat Ochrony Środowiska wspiera działania WIOŚ o zwiększenie dotacji budżetowej, jednak decyzje w tej sprawie leżą w kompetencji wojewodów. Widząc trudności w finansowaniu zadań ustawowych przez WIOŚ, Główny Inspektorat Ochrony Środowiska prowadzi starania o pozyskanie środków na wspomaganie działań WIOŚ.

Od dwóch lat prowadzone są starania o uzyskanie dotacji ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko na zakup aparatury pomiarowej i analitycznej dla WIOŚ. Obecnie na lata 2008-2010 planowane jest pozyskanie środków na zakup aparatury w wysokości 14,5 mln. €. Jednocześnie GIOŚ czyni starania, aby w ramach konkursu uzyskać środki na uzupełnienie programu zakupowego powyższego zadania o drugi etap. Planowana wielkość dotacji w II - gim etapie wynosi 8,5 mln. €.

Z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka (alternatywnie ze środków PO IiŚ) czynione są starania o pozyskanie środków w wysokości 6,5 mln. € na realizację Systemu Informatycznego EKOINFONET. W ramach tych środków ok. 1/3 będzie przeznaczona na budowę tj. projektowanie i wdrożenie systemu informatycznego, ok. 1/3 - na budowę systemu łączności pomiędzy poszczególnymi jednostkami Inspekcji, zaś ok. 1/3 na zakup sprzętu informatycznego na wyposażenie WIOŚ i GIOŚ.

Corocznie czynione są starania o uzyskanie dotacji z NFOŚiGW na zakup sprzętu i wyposażenia dla laboratoriów WIOŚ. W tym roku zakończono zakupy I-szego etapu poborników pyłu zawieszonego dla wybranych WIOŚ i spektrometru absorpcji atomowej dla WIOŚ w Krakowie. Realizowane są zakupy mikroskopów badawczych dla wszystkich WIOŚ, planuje się zakupienie jeszcze w tym roku kolejnych poborników pyłu i mikroskopów odwróconych oraz stereoskopowych. Ze środków przyznanych na zakupy restytucyjne aparatury dla laboratoriów WIOŚ planuje się dokonać zakupu sprzętu pomocniczego dla laboratoriów, w tym wag, autoklawów, wirówek, ciepłarek, pieców do spalań, mineralizatorów itp. Zakupy te powinny umożliwić pełne wykorzystanie aparatury kupowanej ze środków pomocowych UE.

GIOŚ rozpoczął prace zmierzające do uruchomienia programów termomodernizacji obiektów WIOŚ. Zebrane zostały obecnie dane odnośnie zapotrzebowania na wykonanie tego typu prac. Prowadzone będą rozmowy z kierownictwem NFOŚiGW w celu zniesienia dla Inspekcji progu finansowania tych prac przez NFOŚiGW jedynie w 50%.

Planowane jest również podjęcie rozmów z NFOŚiGW na temat możliwości finansowania prac budowlanych związanych z koniecznymi inwestycjami budowy lub rozbudowy obiektów WIOŚ.

Niestety prowadzone do tej pory rozmowy z NFOŚiGW wskazują, że w najbliższym czasie Fundusz nie będzie finansował zakupu wkładów do urządzeń Millipore do produkcji

specjalnie czystej wody oraz, że nie będzie finansował zakupu samochodów, w tym również samochodów specjalistycznych.

GIOŚ w przypadku prowadzenia prac legislacyjnych stara się o zapisanie w Ocenie Skutków Regulacji (OSR) środków niezbędnych dla wypełniania nowych obowiązków, zarówno dla GIOŚ i WIOŚ, informując jednocześnie o tym WIOŚ. Jednakże wystąpienia do Rezerwy budżetowej o środki dla WIOŚ muszą być zgłaszane przez wojewodów, co nie zawsze jest wykonywane.

2. Wody powierzchniowe. Należy jak najszybciej wdrożyć monitoring wód zgodny z regulacjami Ramowej Dyrektywy Wodnej, w szczególności należy określić, kiedy:

- **zostaną opublikowane rozporządzenia wykonawcze do monitoringu wód powierzchniowych, co jest warunkiem koniecznym wdrożenia i poprawnego funkcjonowania systemu monitoringu wód śródlądowych,**
- **zostaną uregulowane zasady współpracy z KZGW i RZGW, w szczególności zapewniające dostęp do ujednoliconych materiałów: map, wykazów i zasobów informacji wytwarzanych w ramach WIOŚ i RZGW,**
- **zostaną opracowane i wdrożone systemy informatyczne do gromadzenia i przetwarzania danych z monitoringu wód śródlądowych?**

Obecny postęp prac legislacyjnych nad rozporządzeniami w zakresie monitoringu wód śródlądowych wskazuje, że na przełomie III i IV kwartału br. wszystkie rozporządzenia zostaną opublikowane. W tej sytuacji zakładamy, że w IV kwartale 2008 r. zostaną opracowane zweryfikowane, zarówno krajowy, jak i wojewódzkie programy monitoringu wód śródlądowych.

Jednocześnie do KZGW został złożony na początku maja projekt porozumienia pomiędzy GIOŚ a KZGW. Porozumienie powinno zostać podpisane do końca czerwca br. Będzie ono podstawą do zawierania ewentualnych porozumień pomiędzy RZGW a WIOŚ. Alternatywnie przewidujemy, że zasady współpracy pomiędzy WIOŚ a RZGW będą określone w porozumieniu o współpracy zawartym pomiędzy GIOŚ i KZGW.

W obecnym roku rozpoczęte zostaną prace nad zaprojektowaniem baz danych w zakresie gromadzenia i przetwarzania danych z monitoringu wód. Tempo projektowania i wdrażania poszczególnych baz danych będzie uzależnione od możliwości pozyskania środków z Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka. Przewiduje się, że pełny system baz danych monitoringu wód śródlądowych będzie przekazany do wdrożenia w drugiej połowie 2009r.

3. Dużym utrudnieniem w pracy WIOŚ jest brak nowych narzędzi do gromadzenia, weryfikacji i przetwarzania wyników badań i pomiarów. Dotyczy to w szczególności wszystkich baz danych PMŚ. Ponadto występują znaczne problemy z prowadzeniem Wojewódzkiej bazy informacji o korzystaniu ze środowiska. W module RAPORTY tej bazy znajduje się tylko jeden szablon raportu - raport wojewódzki, zawierający zbiorcze zestawienie informacji o zakresie korzystania ze środowiska. Nie ma technicznych możliwości generowania innych raportów, np. wynikających z art.30 pkt.10 ustawy Prawo ochrony środowiska (Poś).

Trwają obecnie prace nad wdrożeniem i doskonaleniem bazy danych w zakresie realizacji obowiązku wynikającego z art 286 ustawy – Poś. Równolegle trwa projektowanie systemu informatycznego dla PRTR. Znając sytuację informatyczną Inspekcji Minister Środowiska zaakceptował kierunek ubiegania się o środki na wzmocnienie systemu zbierania i przetwarzania danych o stanie i ochronie środowiska. Planuje się zgłoszenie wniosku do PO

IiŚ jako wniosku konkursowego na realizację Systemu Informacyjnego Inspekcji Ochrony Środowiska *Ekoinfonet*.

Planowany do realizacji ze środków PO IG System informacyjny Inspekcji Ochrony Środowiska *Ekoinfonet* będzie podstawą do rozwoju nowoczesnego zaplecza informatycznego Państwowego Monitoringu Środowiska. Umożliwi on zarówno gromadzenie, przetwarzanie, jak również przekazywanie danych o środowisku we wszystkich jego aspektach, takich jak emisje, stan środowiska, podejmowane działania, efekty ekologiczne podejmowanych działań. Będzie on również podstawą do raportowania i udostępniania informacji o środowisku w zakresie działania Inspekcji Ochrony Środowiska i Ministerstwa Środowiska. System ten przewiduje m.in. wykonanie Krajowego Repozytorium Danych IOŚ (KRD IOŚ), a także systemu przetwarzania danych z portalem Inspekcji oraz wieloma innymi aplikacjami służącymi do prognozowania, raportowania, ostrzegania, itp. Planowana wg projektu PO IiŚ faza realizacji SI Ekoinfonet ma obejmować zaprojektowanie, wykonanie i wdrożenie baz danych o stanie i ochronie środowiska, w szczególności w zakresie jakości wód, powietrza, powierzchni ziemi, hałasu, promieniowania niejonizującego oraz elementów przyrody. Obejmować będzie również bazy danych w zakresie działalności kontrolnej IOŚ oraz zagadnienie przeciwdziałania poważnym awariom. Wnioskowana faza realizacji SI Ekoinfonet ma dotyczyć budowy Krajowego Repozytorium Danych (KRD), sieci teletransmisji danych IOŚ, systemu przetwarzania danych i udostępniania informacji (tzw. Hurtownia Danych).

Krajowe Repozytorium Danych IOŚ będzie elementem Systemu Informacyjnego Ekoinfonet budowanego dla Inspekcji Ochrony Środowiska. Repozytorium składające się z około 30 baz danych będzie służyć do zbierania danych gromadzonych w systemie polskiej Inspekcji Ochrony Środowiska i będzie uwzględniać jej rozproszoną strukturę organizacyjną, w skład której wchodzi Główny Inspektorat Ochrony Środowiska, wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska, którym podlegają 33 delegatury. W bazach danych będą gromadzone wyniki pomiarów jakości komponentów środowiska zgodnie z zatwierdzonymi programami pomiarowymi Państwowego Monitoringu Środowiska,

Wykonanie Podsystemu przetwarzania danych i udostępniania informacji prowadzić będzie do wykonania „hurtowni danych” oraz portalu internetowego IOŚ. Prace te powinny docelowo zapewnić funkcjonowanie jednolitego systemu informatycznego IOŚ, który to system zapewni możliwość realizacji zadań ustawowych w kolejnych latach. Decyzja o konieczności modernizacji systemu informatycznego wynika również ze stanu technicznego i możliwości informatycznych obecnie eksploatowanych, przestarzałych baz danych w PMŚ. W ramach realizacji zadania opracowany zostanie projekt i wykonany nowoczesny system „hurtowni danych” oraz portal informacyjny Inspekcji Ochrony Środowiska, który udostępni wszystkim zainteresowanym posiadane dane i informacje o stanie środowiska w taki sposób, by były one łatwo i szeroko dostępne, zaś koszt ich pozyskania i aktualizacji był niewielki.

Dane Państwowego Monitoringu Środowiska gromadzone w systemie komputerowych baz danych prezentowane będą zainteresowanym przez sieć Internet. Umożliwi to zainteresowanej osobie lub organizacji dotarcie poprzez układ tematycznie i geograficznie zorganizowanych folderów do dowolnej informacji o stanie środowiska i przedstawienie jej w postaci tabel, wykresów lub map, prezentujących rozkład w przestrzeni i w czasie wskaźników jakości środowiska interesujących użytkownika. Możliwa będzie bieżąca analiza trendów i sporządzanie prognoz. Strony będą również dostępne w angielskiej wersji językowej w takiej postaci, by spełnić wymogi Unii Europejskiej oraz Europejskiej Agencji Środowiska, wynikające z regulacji prawnych.

Należy jednocześnie zaznaczyć, że temat „System Informatyczny Resortu Ochrony Środowiska, w szczególności System Informatyczny Inspekcji Ochrony Środowiska „EKOINFONET” został umieszczony na pozycji 111 obwieszczenia Ministra Rozwoju

Regionalnego ogłaszającego listę projektów indywidualnych dla Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko i Innowacyjna Gospodarka. Projekt ten został zakwalifikowany do wsparcia jako indywidualny projekt kluczowy w ramach 7 osi priorytetowej „Społeczeństwo informacyjne - budowa elektronicznej administracji” Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, 2007-2013. Projekt w sposób szczególny przyczyni się do realizacji celów odnośnej osi priorytetowej, a tym samym celów Programu. Projekt ma strategiczne znaczenie dla rozwoju wspieranego w ramach PO IG obszaru społeczeństwa informacyjnego. Projekt jest zgodny z Narodowymi Strategicznymi Ramami Odniesienia, Cel I Poprawa jakości funkcjonowania instytucji publicznych oraz rozbudowa mechanizmów partnerstwa, zakładającą wzmocnienie zdolności instytucji publicznych poprzez informatyzację służb publicznych i otoczenia biznesowego, m. in. poprzez stworzenie usług e-Government. Realizuje on Wytyczną 1.3.4 SWW, Wytyczną 1.2.3 „Promowanie społeczeństwa informacyjnego dla wszystkich” oraz Wytyczną 9 ZPW „Ułatwienie rozpowszechniania technologii informacyjno - komunikacyjnych oraz tworzenie powszechnego społeczeństwa informacyjnego”. Jest zgodny z celem zawartym w Strategii Rozwoju kraju, jakim jest rozwój społeczeństwa informacyjnego i rozwój usług elektronicznych. Projekt ma istotny wpływ na osiągnięcie wskaźników realizacji ww. dokumentów.

4. Powietrze – emisja. Kiedy nastąpi wdrożenia systemu pomiarów i ocen zgodnie z wymogami dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2004/107/WE z dnia 15 grudnia 2004 r. w sprawie arsenu, kadmu, rtęci, niklu i wielopierścieniowych węglowodorów aromatycznych w otaczającym powietrzu? W jaki sposób i kto opracuje programy ochrony powietrza dla stref, w których występują przekroczenia stężeń średniorocznych?

W ramach zakupów centralnych w 2008 roku planuje się dokonanie zakupu sprzętu niezbędnego do pełnego wdrożenia obowiązków pomiarowych. Zadania te będą również realizowane ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko.

Obowiązek opracowania programów ochrony powietrza zgodnie z przepisami ustawy Poś spoczywa na marszałkach województw. Opracowanie tych programów nie spowoduje jednak poprawy stanu jego jakości. Inspekcja nie posiada możliwości prawnych wymuszających opracowanie i wdrożenie programów. Obowiązek ich opracowania wynika z przepisów UE. Brak tych programów docelowo uniemożliwi uzyskanie zgody na czasowe odstępstwo na dotrzymanie standardów jakości powietrza.

5. WSSE proponuje przejście wysoko-przepływowych pyłomierzy przez WIOŚ. Może to stwarzać problemy ze względu na zbliżający się koniec okresu gwarancji, dużą awaryjność pyłomierzy, znaczne koszty ich eksploatacji.

Należy uznać za celowe wyłączenie z eksploatacji stacji pomiarowych „SANEPID”, jednak będzie mogło to nastąpić w trakcie weryfikacji sieci pomiarowych monitoringu powietrza. Przejęcie i wykorzystanie pyłomierzy będzie wymagało podjęcia decyzji, co do zakresu pomiarowego i usytuowania poszczególnych stacji pomiarowych.

6. PEM - 1. Z dniem 1 stycznia 2008 r. weszło w życie rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 listopada, 2007 r. w sprawie zakresu i sposobu prowadzenia okresowych badań poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku. WIOŚ nie mają możliwości realizowania badań poziomów pól elektromagnetycznych zgodnie z ww.

rozporządzeniem, co wynika z braku dostatecznej liczby przeszkolonych osób przeprowadzających pomiary i oceny poziomów PEM oraz z niewystarczającej ilości sprzętu pomiarowego. Czy GIOŚ planuje uzupełniający zakup sprzętu pomiarowego i dodatkowych szkoleń pracowników w zakresie prowadzenia pomiarów PEM?

Planowany jest zakup uzupełniający sprzętu do pomiarów pól elektromagnetycznych. Przeprowadzona ankietyzacja WIOŚ wykazała, że konieczne jest uzupełnienie wyposażenia WIOŚ o dodatkowy miernik do pomiaru pól elektromagnetycznych, antenę oraz kalibrator. Przewiduje się, że zakupy uzupełniające będą mogły być dokonane w części pod koniec 2008 r., a pozostałe na początku 2009 r. W ramach dostawy sprzętu przeprowadzone zostanie szkolenie w zakresie wykonywania pomiarów. Należy jednak podkreślić, że w WIOŚ zatrudnieni są obecnie pracownicy już przeszkoleni w zakresie wykonywania pomiarów i to oni powinni szkolić innych pracowników w zakresie wykonywania pomiarów.

7. Z rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 2 października 2007 r. w sprawie wymagań w zakresie prowadzenia pomiarów poziomów w środowisku substancji lub energii przez zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem, portem (Dz.U. z 2007 r nr 192, poz. 1392) nie wynika, że badania ma prowadzić laboratorium akredytowane.

Prowadzenie pomiarów przez laboratorium akredytowane może być nałożone w drodze ustawy (nie jest to materia możliwa do regulacji w drodze rozporządzenia) - zgodnie z art. 178, ust 1a ustawy Poś: „Do pomiarów, o których mowa w ust. 1-3, stosuje się odpowiednio przepisy art. 147a”. Natomiast ustępy 1-3 określają pomiary, do których może być stosowany ust 1a:

Ust 1 - Organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem obowiązek prowadzenia w określonym czasie pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku wprowadzanych w związku z eksploatacją tych obiektów, wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 175 ust. 1-3, lub obowiązki nałożone w trybie art. 56 ust. 4 pkt 1 lub art. 95 ust. 1, jeżeli przeprowadzone kontrole poziomów substancji lub energii w środowisku, które są emitowane w związku z eksploatacją obiektu, dowodzą przekroczenia standardów jakości środowiska; do wyników przeprowadzonych pomiarów stosuje się odpowiednio przepis art. 147 ust. 6.

Ust.3 Jeżeli przeprowadzone kontrole poziomów substancji lub energii w środowisku, które są emitowane w związku z eksploatacją obiektu, dowodzą przekroczenia standardów jakości środowiska, organ ochrony środowiska może, w drodze decyzji, nałożyć na zarządzającego drogą, linią kolejową, linią tramwajową, lotniskiem lub portem obowiązek przedkładania mu wyników pomiarów poziomów substancji lub energii w środowisku wykraczających poza obowiązki, o których mowa w art. 177 ust. 1, określając zakres i terminy ich przedkładania, a także wymagania w zakresie formy, układu i wymaganych technik ich przedkładania.

Natomiast ust 4. określa, że „Postępowanie w przedmiocie wydania decyzji nakładającej obowiązek prowadzenia pomiarów lub ich przedkładania wszczyna się z urzędu”. W tej sytuacji regulacja prawna wydaje się być wystarczająca, wymusza ona natomiast dobrą współpracę WIOŚ z organami ochrony środowiska.

8. Na jakim etapie jest finalizowanie spraw organizacyjnych krajowego laboratorium wzorcującego w Krakowie ds. jakości powietrza?

Zostały rozpoczęte starania o uruchomienie rezerwy budżetowej na finansowanie laboratorium wzorcującego w Krakowie. Przewiduje się utworzenie laboratorium kalibracyjnego jako laboratorium funkcjonującego w strukturach GIOŚ. Sposób realizacji zadania zostanie szczegółowo omówiony z Małopolskim Wojewódzkim Inspektorem Ochrony Środowiska, po uzyskaniu i uzgodnieniu zasad finansowania tego laboratorium. Wstępne prace nad utworzeniem laboratorium powinny zostać zakończone w 2008r. Przewiduje się wykorzystanie rezerwy celowej na utworzenie systemu zapewnienia jakości badań monitoringu powietrza począwszy od 2009 r. Równolegle rozważa się możliwość uruchomienia laboratoriów regionalnych w zakresie monitoringu powietrza w WIOŚ Wrocław i WIOŚ Warszawa.

9. Oczekiwana jest informacja dla WIOŚ o ostatecznym terminie zakończenia prac dotyczących modyfikacji programu monitoringu powierzchniowych wód płynących, który ma być realizowany zgodnie z zapisami Ramowej Dyrektywy Wodnej – informacja na temat terminów wprowadzenia nowych rozporządzeń dotyczących sposobu i oceny jakości powierzchniowych wód płynących (art. 155b i 38a - Prawo Wodne).

Przewiduje się, że wszystkie rozporządzenia w zakresie monitoringu wód zostaną opublikowane do końca III kwartału. W tej sytuacji przewiduje się, że w III i IV kwartale br. zostaną opracowane wytyczne do tworzenia programów monitoringu wojewódzkiego wód oraz zostanie opracowany i przyjęty krajowy program monitoringu wód na 2009 r.

10. Istnieją problemy związane z funkcjonowaniem bazy EKOINFONET w zakresie modułu: korzystanie ze środowiska. Występuje konieczność usunięcia zaistniałych nieprawidłowości, poprawa funkcjonalności bazy oraz zorganizowanie szkolenia dotyczącego praktycznej prawidłowej obsługi poprawnie działającej aplikacji.

Dwukrotnie prowadzone pokazy we WIOŚ w Warszawie wykazały, że nieskuteczne było przeniesienie danych z tzw. „Bazy Poznańskiej”. Jednocześnie w chwili obecnej najważniejszą przeszkodą w eksploatacji bazy danych są niespójne słowniki systemowe i brak dobrej łączności elektronicznej. Słowniki zostały już opracowane i wpisane do bazy danych. Jednocześnie ze środków Norweskiego Mechanizmu Finansowego zostaną zakupione wysokowydajne łącza internetowe, które powinny pozwolić na wyeliminowanie problemów z łącznością internetową. Zaś ze środków przeznaczonych na realizację bazy danych PRTR zostanie zakupiony dla wszystkich WIOŚ program GENRAP usprawniający i umożliwiający tworzenie dowolnych raportów z informacji zgromadzonych w bazie danych. Problemem istotnym w dalszym testowaniu bazy jest brak wystarczającej ilości danych wprowadzonych przez WIOŚ.

11. Kiedy nastąpi usprawnienie działania bazy danych JPOAT?

Usprawnienie bazy danych JPOAT w chwili obecnej jest niemożliwe. GIOŚ przyjął, że baza danych JPOAT będzie zmodernizowana i wejdzie do systemu EKOINFONET w pierwszej kolejności. GIOŚ ubiega się o środki na finansowanie systemu informatycznego ze wszystkich możliwych źródeł, w tym z PO IiŚ, PO IG, jak i ze środków NFOŚiGW. Realny termin pozyskania środków na realizację baz danych, w szczególności JPOAT jest szacowany

na połowę roku 2009. Istotna poprawa systemu JPOAT będzie możliwa nie wcześniej jak z końcem 2009 r.

Wydłużenie terminów wykonania ocen rocznych jakości powietrza jest niemożliwe z uwagi na fakt, że termin ich przekazania został określony w ustawie Poś. Zdaniem Departamentu Monitoringu i Informacji o Środowisku istnieje możliwość wydłużenia tego terminu, jednak nie dalej niż do 30 kwietnia - z uwagi na konieczność dotrzymania terminów opracowania i przekazania przez GIOŚ do Komisji Europejskiej. GIOŚ przy najbliższej nowelizacji ustawy Poś będzie wnioskował o powyższą zmianę terminu. Jednak WIOŚ w ramach konsultacji społecznych mogą zgłosić taką zmianę, np. do projektu ustawy o uprawnieniach społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko i organach administracji w tym zakresie (GIOŚ nie bierze udziału w konsultacjach społecznych).

12. Oczekiwane jest ujednoczenie procesu modelowania w skali kraju (wybór modelu itp.), opracowanie wdrażania modelowania na poziomie krajowym oraz wsparcie WIOŚ w pozyskaniu danych meteorologicznych na potrzeby modelowania przestrzennych rozkładów zanieczyszczeń powietrza np. bezpłatnie od IMGW.

Prowadzone są rozmowy w sprawie nieodpłatnego przekazywania danych meteorologicznych przez IMGW dla GIOŚ i WIOŚ. Minister Andrzej Jagusiewicz uzyskał zgodę Dyrektora Naczelnego IMGW na przekazywanie danych, jednak trwają obecnie uzgodnienia robocze na temat ustalenia sposobu i techniki przekazywania tych danych. Obecne zaawansowanie prac wskazuje, że dane te powinniśmy uzyskać w lipcu br.

13. Od kiedy WIOŚ zostaną zwolnione z obowiązku prowadzenie przez bazy SIGOP?

Zgodnie z programem PMS na lata 2007-2009 baza danych SIGOP nie jest prowadzona od 1 stycznia 2008 r.

14. Co z referencyjnymi, akredytowanymi laboratoriami wzorcującymi do badań monitoringowych powietrza atmosferycznego, które będą sprawować funkcje sprawdzająco - kalibracyjne sieci monitoringowej?

GIOŚ zgłosi do rezerwy budżetowej utworzenie laboratorium referencyjnego w Krakowie Wrocławiu i Warszawie. Podjęte działania pozwalają przypuszczać, że laboratorium referencyjne zostanie uruchomione jeszcze w bieżącym roku.

15. Proponuje się, aby spośród wszystkich laboratoriów WIOŚ wybrać kilka i doposażyć centralnie do badań monitoringu wód tych parametrów wskaźnikowych, które wykonuje się rzadko np. 4-6 razy w roku, tak, aby wszystkie pozostałe laboratoria WIOŚ przesyłały tam próbki. Zamiast wprowadzać w 16 czy 36 laboratoriach takie drogie metody badawcze, jak np. oznaczanie pentachlorofenolu, symazyny, diuronu, endosulfanu, tzw. substancje priorytetowe, wskazać należy te laboratoria, które będą to wykonywać dla całej Polski.

Prawdopodobnie pierwszy cykl poboru prób substancji priorytetowych zostanie przeprowadzony na zlecenie GIOŚ przez laboratorium zewnętrzne wyłonione w trakcie przetargu. Docelowo konieczne będzie znalezienie rozwiązania na wykonywanie tych

oznaczeń przez laboratoria Inspekcji. Podstawowym problemem przyjęcia proponowanego rozwiązania jest konieczność wykonywania usług na rzecz innych województw.

16. Proponuje się, aby w trybie pilnym uaktualnić porozumienie zawarte w dniu 11.06.2002 roku pomiędzy Głównym Inspektorem Ochrony Środowiska i Głównym Inspektorem Sanitarnym. W związku z nowelizacją Prawo ochrony środowiska, po roku 2004, nastąpiły duże zmiany w zakresie realizacji obowiązków monitorowania stanu środowiska, w szczególności powietrza atmosferycznego i wód przeznaczonych do zaopatrzenia ludności wodę do spożycia.

Z uwagi na rozważane wyłączenie WSSE z badań jakości powietrza oraz praktycznie brak wspólnych zadań w zakresie monitoringu wód, z punktu widzenia DMiIoŚ uaktualnienie porozumienia nie jest konieczne. Należy jednak przeanalizować, czy nie należy dokonać aktualizacji porozumienia w zakresie działalności kontrolnej.

17. Raport wojewódzki o zakresie korzystania ze środowiska - Zagrożenie terminu (30 czerwca 2008) sporządzenia raportu wojewódzkiego zawierającego informacje o zakresie korzystania ze Środowiska. Występują problemy w funkcjonowaniu programu EKOINFONET.

W związku z wdrażaniem systemu PRTR przez firmę Comarch w dniach 12 - 13.06 odbędzie się w GIOŚ aktualizacja oprogramowania Serwera Aplikacji. W ramach prac prowadzonych przez firmę Comarch zaktualizowane zostaną moduły systemu Ekoinfonet wraz z wprowadzeniem nowego wzoru raportu wojewódzkiego. Z oceny przygotowania technicznego wynika, że nie jest możliwe wykonanie przez WIOS raportu wojewódzkiego w terminie 30.06.2008 r. ze względu na niewystarczającą przepustowość łącza po stronie GIOŚ. W sierpniu 2008 r. zostaną wydierżawione łącza (finansowane z Programu Norweskiego), co powinno rozwiązać problem dostępu do bazy przez WIOŚ. WIOŚ w miarę możliwości wprowadzać będą dane emisyjne do systemu. Ustalono by po wprowadzeniu do bazy ok. 50 % danych emisyjnych wygenerować wstępny raport wojewódzki z zaznaczeniem przybliżonego terminu wygenerowania raportu końcowego. Należy skupić się na wprowadzeniu danych podmiotów gospodarczych o jak największej emisji. WIOŚ do czasu udroźnienia łącza internetowych przez GIOŚ powinien doraźnie wprowadzać dane do bazy danych SI EKOINFONET przy pomocy programu przesłanego na nośniku zewnętrznym z GIOŚ.